

Delft University of Technology

2020: Een Jaar zonder Openbare Ruimte

Harteveld, M.G.A.D.

Publication date

2021

Document Version

Final published version

Citation (APA)

Harteveld, M. G. A. D. (null). (2021). 2020: Een Jaar zonder Openbare Ruimte., Delft University of Technology. <https://www.tudelft.nl/bk/onderzoek/research-stories/2020-een-jaar-zonder-openbare-ruimte>

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable). Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights. We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

2020: Een Jaar zonder Openbare Ruimte

Maurice Harteveld

Na meer dan vijfhonderd dagen vanuit huis te hebben gewerkt, zijn onze levens en dagelijkse rituelen door de COVID-19 pandemie ingrijpend veranderd. Het afstand houden tot elkaar en de overige maatregelen hebben bovendien ieders toegang tot de openbare ruimte aangetast en een reeks uitdagingen blootgelegd op verschillende niveaus. Onderzoekers van meer dan twintig universiteiten verkennen die gevolgen in de nieuwe open-access publicatie '2020: A Year without Public Space under the COVID-19 Pandemic'.

De crisis van begin 2020 bracht de wereldwijde gemeenschap van deskundigen op het gebied van het ontwerp van de openbare ruimte al gauw bijeen. Maurice Harteveld (Urbanism) maakt deel uit van de wetenschappelijke raad van het Journal of Public Space en herinnert zich nog goed hoe de opeenvolgende lockdowns de discussie aanwakkerde: "Hoofdredacteur Luisa Bravo zat al in lockdown in Noord-Italië, een andere collega volgde al snel in Hongkong. De steeds verder verslechterende gezondheidssituatie leidde tot beelden van volledig verlaten openbare ruimtes. We begonnen lokale inzichten te delen en vormden een mondiaal perspectief op de problemen die de pandemie met zich meebracht voor de huidige situatie van de openbare ruimte. Door ons te verbinden met UN-Habitat, het Verenigde Naties-programma voor menselijke nederzettingen, werd dit een kans om opnieuw na te denken over hoe steden zouden moeten zijn."

Verlaten openbare ruimte in Rotterdam, Nederland. Foto door Maurice Harteveld.

Gezondheidsverschillen, beperkingen en de toekomst van de openbare ruimte

Gezamenlijke online initiatieven leidden ertoe dat deskundigen van over de hele wereld ervaringen konden uitwisselen over zorg, solidariteit, ondernemerschap, academische perspectieven, artistieke interpretaties en creatieve praktijken van menselijke veerkracht. De belangrijkste lessen die hieruit zijn getrokken in de beginfase van de pandemie zijn samengevat in de publicatie. Het onderzoek gaat in op vragen als hoe we ons kunnen voorbereiden op de gevolgen van deze ongekende noodsituatie, met name gezondheidsverschillen, maar ook op de impact van beperkingen van de openbare ruimte. Meer in het algemeen gaan de lessen in op wat de toekomst van de openbare ruimte zou kunnen zijn.

Op het eerste gezicht lijken de uitdagingen voor elke stedelijke regio er anders uit te zien. Harteveld: "Ik kan me nog zo de presentatie van Casper Chigama voor de geest halen. Hij is een gemeenschapsontwikkelaar uit Zimbabwe en gaf vanuit zijn auto een online presentatie, waarin hij inging op de lokale zorgen die er waren over hoe op korte termijn het afstand houden zou kunnen worden bereikt. Maar op de lange termijn vormden de reeds bestaande zorgen over stedelijke hygiëne de grootste uitdaging. Een andere collega uit New York City, Setha Low, vertelde hoe zij, zelfs waar de stedelijke hygiëne relatief goed geregeld is, nog steeds ongelijkheid constateert in de toegang tot kwalitatieve openbare ruimte tussen verschillende

bevolkingsgroepen in de stad." Uiteindelijk liggen de oplossingen voor deze uitdagingen wellicht in hetzelfde domein: het herkenbaarder maken van de openbare ruimte op lokale schaal. Mensen moeten niet alleen vanuit hun eigen huis toegang hebben tot de openbare ruimte, ze moeten zich ook met deze plekken kunnen identificeren. "We blijven dicht bij huis, dat blijkt uit trends als de toename van thuiswerken en online winkelen, en de daaruit volgende afname van woon-werkverkeer en naar het stadscentrum gaan", legt Hartevelde uit. "Dat hebben we in 2020 duidelijk gezien, maar de trend komt al in de jaren tachtig naar voren. Dat betekent dat we ons vandaag de dag thuis moeten kunnen voelen in de openbare ruimte. Als ontwerpers en planners van de stedelijke ruimte kunnen we actief bijdragen aan de detaillering en programmering van de openbare ruimte om die vertrouwdheid mogelijk te maken." Hartevelde noemt dit de 'domesticatie' van de openbare ruimte. Collega-onderzoekers constateren hetzelfde, ook op plekken waar stedelijke hygiëne en ongelijkheid een urgent probleem is. Josephine Mwongeli Malonza vermeldt bijvoorbeeld hoe buurtstraten functioneren als openbare ruimte in Kimisange, Rwanda. De toekomst van de openbare ruimte is dan ook lokaal, toegankelijk voor iedereen, interessant en een voortdurende uitdaging voor stedelijke ontwerpers, planners, beleidsmakers en andere stadsbewoners.

Gepubliceerd: juli 2021

Headerfoto: Tijdens de lockdowns ontstond opnieuw waardering voor stadsparken in Nederland. Foto door Maurice Hartevelde.

Meer informatie

- Open-access publicatie [‘2020: A Year without Public Space under the COVID-19 Pandemic’](#) in Journal of Public Space
- [Delfts onderzoek rondom het coronavirus](#)